

Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af Leder Anette
Bach Mogensen
Version 2.0

Mpox (abekopper)

Gældende fra juni 2023
Rev. senest juni 2026

Baggrund

Mpox forårsages af Mpox-virus, der findes endemisk i Central- og Vestafrika og smitte er tidligere primært sket fra dyr til mennesker (zoonose). Der findes to typer mpox, hvor den vestafrikanske variant generelt er mildere end den centralafrikanske variant. Mpox optræder vanligvis ikke i Europa, og efter et større udbrud i Europa i 2022, er tallet siden efteråret 2022 dalet. Man forventer dog ikke at sygdommen kan udryddes, hvorved vi forventligt i Danmark vil kunne se smitte løbende. Internationalt vurderes det også at være sandsynligt, at der vil ses et stigende antal tilfælde i løbet af foråret/sommeren 2023, særligt i forbindelse med begivenheder med store forsamlinger og i forbindelse med en øget rejseaktivitet i sommerperioden.

Siden sensommeren 2022 er vaccination mod mpox tilbudt til personer i høj risiko for smitte.

Formål

At hindre smittespredning fra borger/medarbejder samt borgere imellem.

Smitteveje

Smitte med mpox-virus mellem mennesker sker ved tæt fysisk kontakt. I udbruddet, som startede i 2022, ses en ophobning af tilfælde blandt mænd, som har sex med mænd og som har flere skiftende partnere. Risikoen for smitte er dog ikke som sådan knyttet til køn eller seksualitet, men til et kontaktmønster med hyppig tæt kontakt i en gruppe.

Smitte mellem mennesker kan ske ved kontaktsmitte – dvs. ved tæt fysisk kontakt. Smitten overføres typisk ved direkte kontakt med væske fra hudblærer eller sår. Det formodes at der kan ske smitte fra luftvejene, hvis man står tæt på en smittet person der hoster. Der er også mulighed for smitte ved kontakt med smittespredende genstande, herunder sengetøj mv., selvom dette kun er set ganske sjældent. Der er endvidere fundet infektiøst virus i sædvæske, selvom det er uklart, hvorvidt virus kan smitte via sæd.

Inkubationstiden er i gennemsnit 6-16 dage (spændvidde 5-21 dage). Personer, der er smittede, er ikke smitsomme i inkubationsperioden, men kan smitte fra de første almentsymptomer viser sig (kulderystelser, feber, hovedpine, muskelsmerter og træthed) og indtil alle skorper er faldet af. Sygdommen varer normalt i 2-4 uger.

Krav til personalet

Hygiejnesygeplejersken skal altid kontaktes hvis en borger mistænkes eller konstateres smittet med mpox.

Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af Leder Anette
Bach Mogensen
Version 2.0

Mpox (abekopper)

Gældende fra juni 2023
Rev. senest juni 2026

Følgende supplerende infektionshygiejniske forholdsregler efterleves:

Håndhygiejne foretages med både håndvask samt hånddesinfektion.

Ved håndtering af omgivelser (heriblandt rengøring) eller tæt kontakt med smittet borger skal der anvendes handsker, engangsovertrækskittel, FFP3 maske og ansigtsdækkende visir.

Ved kort ophold i boligen uden kontakt til borger eller omgivelser, kan FFP3 maske erstattes af kirurgisk maske.

Der anvendes værnemidler som ovenstående ved afdød smittet.

Alle remedier der er medbragt i bolig hos en smittet, afvaskes med vand og sæbe og desinficeres efterfølgende med klor.

Nære kontakter til en smittet

Styrelsen for Patientsikkerhed identificerer og varetager håndtering af asymptomatiske nære kontakter til personer med bekræftet infektion med mpox, der har haft kontakt i den smitsomme periode, hvilket er fra debut af symptomer. Ved bekræftede tilfælde bør Styrelsen for Patientsikkerhed forsøge at identificere kilden til smitte. Styrelsen for Patientsikkerhed kontakter infektionsmedicinsk afdeling mhp. stillingtagen til profylaktisk vaccination af de nære kontakter.

Definition af nær kontakt til bekræftet tilfælde med mpox: Nære kontakter defineres som personer der har haft en af nedenstående kontaktformer til en person med bekræftet tilfælde af mpox, i tidsperioden fra debut af almen symptomer (kulderystelser, feber, hovedpine, muskelsmerter og træthed) eller hudsymptomer (udslæt, blærer m.v.) hvis der ikke er almensymptomer, og indtil alle skorper er faldet af.

- Alle husstandskontakter, eller husstandslignende kontakter, fx personer der har sovet på værelse/i telt sammen, kærester med separat bolig.
- Seksualpartnere uanset typen af seksuel kontakt og selvom der er anvendt kondom.
- Personer, herunder sundheds- og laboratoriepersonale, der har haft ubeskyttet direkte kontakt med hud med udslæt/blærer, kropsvæsker eller potentielt kontamineret materiale fx tøj/sengetøj.
- Sundhedspersonale, der, uden brug af foreskrevne værnemidler, har haft kontakt til, eller udført podning fra udslæt/blærer, udført aerosolgenererende procedurer eller haft længerevarende tæt ansigt-til-ansigt kontakt (kumuleret over 3 timer på under 2 meters afstand).

Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af Leder Anette
Bach Mogensen
Version 2.0

Mpox (abekopper)

Gældende fra juni 2023
Rev. senest juni 2026

- Passagerer i fly, tog eller bus, der har siddet på sædet i samme række lige ved siden af personen med mpox i mere end 8 timer. Dette gælder således ikke personer, der har siddet på den anden side af gangen, eller rækken foran eller bagved.

Sundhedspersonale, der i det danske sundhedsvæsen har benyttet sig af de foreskrevne værnemidler, anses ikke i almindelighed for at være en nær kontakt.

Nære kontakter skal ikke selvisolere, hvis de ikke har symptomer, da der ikke er dokumenteret smitte før symptomdebut.

Rengøring på plejehjem

Rengøring i bolig (kontaktpunkter, overflader og derudover gulve) – foretages dagligt med vand og sæbe, og derefter desinficeres kontaktpunkter med klor. Støvsugning foretages med støvsuger med HEPA-filter af sengemadras og stofmøbler.

Tekstiler kan desinficeres ved vask på 80 grader i mindst 10 minutter.

Det laves altid slutrengøring, samt vask af sengetøj og tøj inden medarbejderne kan færdes uden værnemidler i boligen.

Personer, som ikke behøver at selvisolere

Personer, som kan tildække deres udslæt/blærer med tøj når de omgås andre, kan færdes frit forudsat, at udslættet/blærene kan tildækkes fuldstændig. Desuden anbefales det, at den mistænkt eller påvist smittede person udfører hyppig håndhygiejne og undgår situationer, som kan medføre tæt fysisk kontakt til andre, indtil alle blærer er helet op og sårskorperne faldet af, og personen ikke har almensymptomer. Det omfatter også offentlige forsamlinger og begivenheder som koncerter, festivaler mv. Personen bør desuden informeres om, at de anbefales selvisolation i eget hjem, hvis der tilkommer nye blærer, som ikke kan tildækkes af tøj. Den smittede opfordres til regelmæssigt at kontrollere, om der er kommet nye blærer, der ikke kan dækkes til.

Personer som anbefales selvisolation

Selvisolation anbefales desuden for alle mistænkt eller påvist smittede personer, som har almensymptomer såsom feber, symptomer fra luftvejene eller øvrige influenzalignende symptomer. Hvis det ikke er muligt

Hygiejne i Hjemmeplejen og på Plejehjem

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejerske
Birgitte Sachmann
Godkendt af Leder Anette
Bach Mogensen
Version 2.0

Mpox (abekopper)

Gældende fra juni 2023
Rev. senest juni 2026

for en person at tildække udslættet/blærerne, fx fordi de sidder på ansigt, hænder eller i munden, anbefales selvisolation i eget hjem.

Personer som har fået bekræftet mpox bør holde sig for sig selv. Hvis almentilstanden tillader det, kan dette foregå i eget hjem. Det er vigtigt, at borger får besked om, hvem vedkommende skal kontakte ved forværring af tilstanden. Ved anbefaling om hjemmeisolation bør den smittede holde sig isoleret frem til alle skorperne er faldet af, og der er dannet ny hud under og der ikke længere er almen symptomer. Personer som gennemfører isolation i eget hjem, bør:

- undgå tæt kontakt med andre mennesker, specielt små børn, gravide, svækkede ældre eller immunsvækkede.
- afstå fra seksuel kontakt. Der anbefales brug af kondom i 12 uger efter overstået infektion.
- opholde sig på eget rum, hvis boligen deles med andre.
- have eget badeværelse hvis muligt (hvis dette ikke er muligt, bør eget håndklæde benyttes og badeværelset rengøres efter brug).
- tildække sofa/stol osv. som benyttes med f.eks. et lagen (som tages af og vaskes på minimum 80°C ved afisolering).
- alt tøj vaskes på minimum 60°C – undertøj, håndklæder og sengetøj bør vaske på minimum 80°C.
- Hudnært affald (plaster, forbindelse og lignende) bør bortskaffes som klinisk risiko affald efter aftale med sygehus

Der tages særlige forholdsregler ift. kæledyr.

Personer, som er i isolation, kan gå ture, men anbefales at holde afstand til andre. Dersom der er brug for at opsøge lægehjælp bør mundbind benyttes, og udslættet tildækkes. Personer som bor alene anbefales at få hjælp til at handle.

Hvis tøj skal vaskes i plejens vaskeri, håndteres det som smittefarligt både under transport, og på vaskeriet, hvor personalet anvender værnemidler som ved direkte kontakt med smittet borger.

Reference

Sundhedsstyrelsen, retningslinje for håndtering af mpox (abekopper), version 6, 21. juni 2023

[Retningslinjer-for-haandtering-af-mpox.ashx \(sst.dk\)](https://www.sst.dk/da/retningslinjer-for-haandtering-af-mpox)